

Született nyelvünkön...

Tartalom

Előszó

Szöveggyűjtemény:

Derecskei Ambrus: Az Szent Pál apostol levele ... Debrecen,
Pataki Füsüs János: Királyoknak tüköre... Bártfa, 1626
Prágai András: Fejedelmeknek serkentő órája... Bártfa, 1628
Debreczeni Péter: Kegelius Philep: Tizenkét idvességes emelkedések... Bártfa, 1639
Laskai János: Hittől szakadásnak teljes megorvoslása... Nagyvárad, 1644
Bökényi Filep János: Mennyei lámpás... Ultrajectum. 1652
Mikolai Hegedűs János: Biblia tanúi... Szeben, 1665
Karancsi György: Lelki tárház... Debrecen, 1666
Szathmári Ötvös István: Titkok jelenése... Szeben, 1668
Kájoni János: Cationale catholicum... Csíksomlyó, 1676
Tolnai István: A keresztyéni és apostoli tudomány... Kolozsvár, 1679
Dálnoki Benkő Márton: Lucius Annaeus Florus: A római viselt dolgokról... Kolozsvár, 1702
Pázmány Péter: Imádságos könyv... Nagyszombat, 1710
Baba Ferenc: Schwartz János: Lelki élet... Frankfurt, 1722
Demeter Márton: A szent háromságnak ... hiti, vallása és tudománya... Kolozsvár, 1732
Menyősi Tolvaj Ferenc: Az arithmetikának ... magyar regulákba foglaltatott mestersége... Brassó, 1735
Kéri Sámuel: Keresztyén Seneca... Bécs, 1740
Szabó János: Arnd Jánosnak ... az igaz keresztyénségről... Jéna, 1741
Szathmári Pap Zsigmond: ...Néhai... Nádudvari Péter uramnak ... nyolcvannégy prédikációi. Kolozsvár, 1741
Miskolczy Ferenc: Manuale chirurgicum... Győr, 1742
Maróthi György: Arithmetica vagy számvetésnek mestersége... Debrecen, 1743
Deáki József: Liliomok völgye... Kolozsvár, 1745
Bod Péter: Szent írás értelmére vezérlő magyar leksikon... Kolozsvár, 1746
A Szent Bibliának históriája... Szeben, 1748
Magyar Athenas... Nagyszeben, 1766
Bányai Sámuel: A dicsőség királya előtt... elmondandó aranyas vagy keresztyén ábécé... Kolozsvár, 1747
Kamarási György: Emlékezet kövei... Kolozsvár, 1747
Keresztúri Pál: Egyenes ösvény a Sz. életre vágyódóknak... Szeben, 1744
Faludi Ferenc: Dorell Josef: Istenes jóságra és szerencsés boldog életre oktatótt nemes ember. Nagyszombat, 1748
Gracián Boldisar: Bölts és figyelmetes udvari ember... Nagyszombat, 1750
Gyalakuti Lázár János: Röviden egybefoglalt gyermekek geographiája... Szeben, 1750
Daniel Polyxena: Piktétus Benedek: A keresztyén ethikának summás veleje... 1752
Haller László: Telemakus bujdosásának történetei... Kassa, 1755
Bertalanffi Pál: Világnak két rendbéli rövid ismerete... Nagyszombat, 1757
Szathmáry Király György: Gedde János: Angliai méheskert... Eger, 1759
Bod Péter: Az Isten vitézkedő Anyaszentegyháza állapotjának ... rövid históriája... 1760
Páriz Pápai Ferenc: Pax sepulcri... Kolozsvár, 1760
Nánási L. József: Huldrik Jakab János: Az imádságok imádságának ... titka... Kolozsvár, 1761
Mátyus István: Diaetetica ... Kolozsvár, 1762
Ó és új Diaetetica... Pozsony, 1787
Dézsi Lázár György: A kegyes beszélgetésről íratott oktatás... Nagyszeben, 1761
Petrőczy Kata Szidónia: Arnd János: A kereszt nehéz terhe alatt elbágyadt szíveket élesztő jó

illatú tizenkét lilium... Kolozsvár, 1764

Borosnyai Nagy Pál: Az Úr Jézus nevében... Nagynyed, 1765

Illei János: Anitzius Manlius Torkvátus Szeverinus Boetziusnak V. könyvei... Kassa, 1766

Lázár János: Florinda. Az az Spanyor országnak ... históriája... Szeben, 1766

Haller János: Hármastoria... Pozsony, 1767

Pápai Páriz Ferenc: Erdélyi Féniks... Nagynyed, 1767

Pálfi Lőrinc: Erdélyi méhecske... Kolozsvár, 1767

Tordai Sámuel: A megtérés halogatásának veszedelmes voltáról... Kolozsvár, 1767

Keresztyén utazás a boldog örökkévalóságra... Kolozsvár, 1777

Kalmár György: Prodromus idiomatis scythico-mogorico-chuno-(seu hunno) avarici... Pozsony, 1770

Székely Ádám: A gyermekek neveléséről, melyet Lock János... írt... Kolozsvár, 1771

Marikovszki Márton: A néphez való tudósítás... Tissot úr ... által... Nagykároly, 1772

Verestói György: Magyar versek ... különböző alkalmatosságokra... Kolozsvár, 1772

Losontzi István: Hármastoria... Pozsony, 1773

Zalányi Péter: Marmontel: Bélisárus... Kolozsvár, 1773

Teleki Ádám: Korneille Péter: Cid szomorújáték... Kolozsvár, 1773

Hadadi Wesselényi Anna: Stapfer Fr. János: A keresztyén vallásra való útmutatás... Kolozsvár, 1774

Széki Veszmás Márton: Erdélyi méheskert... Kolozsvár, 1774

Bodoki József: Az Új Testamentumi szent írásk olvasására való bevezetés... Kolozsvár, 1775

Sófalvi József: Georg Sulzer: A természet munkáiból vétetett erkölcsi elmélkedések... Kolozsvár, 1776

Bárd Szabó Dávid: Új mértékre vett külön verseknek ... könyvei... Kassa, 1777

Kisdéd szótár... Kassa, 1784

Közönséges históriának rövid summája... Kolozsvár, 1777

Kováts Ferentz: Gautier: Az utak és utcák építésének módja... Pozsony és Kassa, 1778

Josintzi Sándor: A fő hadi vezérnek ... utolsó tanításai... Kolozsvár, 1779

Kőszegi Rájnás József: A Magyar Helikonra vezérlő kalauz... Pozsony, 1781

Magyar Virgilius ... Máro Virgilius Publius eklogái... Pozsony, 1789

Dési József: Keresztény paradicsom... Kolozsvár, 1782

Kovácsnai Sándor: Marcus Tullius Cicero nagyobbik Catoja... Kolozsvár, 1782

Csehi András: Galland: Bidpai és Lokman indiai históriái... Kolozsvár, 1783

Benkő Ferenc: Werner Ábrahám: A köveknek és érceknek külső megismerető jegyeiről... Kolozsvár, 1784

Parnassusi időtöltés. Nagyszeben, 1790

Gombási István: A papi szent hivatal gyakorlásáról való traktátus első darabja. Kolozsvár, 1784

Kun Szabó Sándor: Rómeó és Júlia... Pozsony, 1785

Göböl Gáspár: Az utazó lélek... Pest, 1785

Péczei József: Henriás... Győr, 1786

Yung éjczakái és egyéb munkái... Győr, 1787

Felsőöri Fülep Gábor: Pictetus Benedek: Keresztyén erkölcsi tudomány... Pozsony, 1788

Decsy Sámuel: Osmanografia, az az a Török birodalom... Bécs, 1788

Andrád Sámuel: Elmés és mulatságos rövid anekdoták... Bécs, 1790

Szilágyi Sámuel: Voltér úrnak Henriása, Pozsony, 1789

Stankovátsi Leopold: Vasárnapokra szolgáló prédikációk. Győr, 1789

Böjthi Antal: A nemes magyar nyelv írásának és szólásának tudománya... Marosvásárhely, 1790
Bécsi Magyar Kurír, 1790
Nagyajtai Cserei József: Magyar beszédnek válogatott példái... Szeben, 1790-1791
Kazinczy Ferenc: Orpheus... Kassa, 1790-1792
Szacsvai Sándor: Hazafiak tüköre... Szeben, 1790
Gvadányi József: A mostan folyó ország gyűlésének satyrico criticé leírása... Lipcse, 1791
A világnak közönséges históriája... Pozsony, 1796-1803
Balia Sámuel: Erdély ország közönséges nemzeti törvényeinek első része... Kolozsvár, 1791
Aranka György: A magyar nyelvmivelő társaságról újabb elmélkedés. 1791
A magyar nyelvmivelő társaság munkáinak első darabja... Szeben, 1796
Elme játéka... Nagyvárad, 1806
P. Hermolaus: A kapucinusok szerzetebéli papnak ... egyházi beszedi... Pozsony, 1791
Husztai András: Ó és Új Dácia... Bécs, 1791
Szathmári Paksi Simon: A Frey-maurer... Pozsony, 1792
Vásárhelyi Sámuel: Az egészséges hosszú életről... Kolozsvár, 1792
Segesvári István: Derhám Viliám: Physico-theologia... Bécs, 1793
Gyarmathi Sámuel: Okoskodva tanító magyar nyelvmester... Kolozsvár és Szeben, 1794
Hochmeister Márton: Új próba, mely szerint jó volna írni... Kolozsvár, 1794
Márton István: A görög nyelv első kezdete... Győr, 1794
Rácz Sámuel: A borbélyi tanításoknak második darabja... Pest, 1794
(Benedek Mihály): Magyar grammatika... Bécs, 1795
Vajda Sámuel (Tsernátoni) Flögel Károly: Az emberi értelemnek természeti históriája... Kolozsvár, 1795
Bessenyei Sándor: Milton: Elvesztett paradicsom. Kassa, 1796
Szentpéteri Hodor Pál: Seiler György: A keresztyén vallásnak rövid védelmezése... Debrecen, 1799
Kovács Mihály: Hufeland Kristóf Wilhelm: Az ember élete meghosszabbításának mestersége. Pest, 1799
Szoboszlai József: A farsangot követő nyavalyákról... Bécs, 1800
Benedeki Enyedi Ó János: Falusi emberek patikája... Kolozsvár, 1801
Kenderesi Mihály: A tudomány és virágzó nemzeti nyelv hazánk boldogságának talpkövei... Kolozsvár, 1805

Névmagyarázat

Szómagyarázat

Előszó

Szöveggyűjteményünk összeállításánál azon XVII. de főleg XVIII. században megjelent különböző műfajú munkákból ragadtunk ki részleteket, amelyekben a szerzők nyíltan hitet tettek

valamilyen formában a magyar nyelv, az anyanyelv, vagy ahogyan abban a korban nagyon képszerűen megfogalmazták, a "született nyelvünk" mellett. A korabeli kifejezés gyönyörű, mert mi sem magától értetődőbb, mint az, hogy az esetek nagy többségében nyelvünket az határozza meg, aki "délszínre" - világra hozott bennünket, aki még megszületésünk előtt is ezen a nyelven szólott hozzánk. Mondhatnánk azt is, együtt születünk nyelvünkkel, s ha nem, akkor hát az anyatejjel együtt szívtuk magunkba.

A kifejezéseik sokszínűsége, az érveléseik sokrétűsége, a használt nyelvi fordulatok zamatossága, a mondanivaló időszerűsége ragadják meg az olvasó képzeletét.

...

<http://mektukor.oszk.hu/05800/05810/index.phtml#>